

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

עבירות בגידה במדינה - סוגים ועונשים

עבירות הפוגעות בביטחון המדינה הן עבירות חמורות ביותר הכרוכות בעונשי מאסר ממושכים ואף בעונש מוות. עבירות בגידה הן חלק מהן אשר באות לידי ביטוי בסיוע לאויב במלחמה, שירות בכוחות האויב, תעמולה תובסנית ועוד. במאמר הבא עו"ד אסף דוק מסביר אודות יסודות עבירות בגידה במדינה, מרכיביהן והעונשים שנקבעו בצידן.

פרק ז' בספר העונשין מפרט אודות עבירות הפוגעות בביטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה ובסודות רשמיים. המאמר הנוכחי יתייחס לעבירות המופיעות בסימן ב' בפרק זה, אשר נוגעות לעבירות בגידה בממשל.

מהן עבירות בגידה במדינה?

בגידה במובן ההיסטורי מוגדר כהפרת אמונים של אדם למדינתו, מולדתו ולעמו תוך סיוע לאויב להילחם כנגד מדינתו של הבוגד. סיוע לצבא האויב בעת מלחמה, שירות בכוחותיו, סיוע לשבויי מלחמה והשתתפות בתעמולה נגד מדינתו של הבוגד, הם רק חלק ממאפייני הבגידה. נשאלת השאלה - מה מניע אדם לבגוד במולדתו, בשורשיו ובעמו?

התשובה לכך היא מגוונת ומורכבת מסיבות רבות החל ממניעים אידיאולוגיים הזחים לאלו של האויב, דרך מניעים פוליטיים וכלה ברגשות נקם בשל עוגמת נפש או עוול.

מה העונשים שנקבעו בחוק בגין עבירות בגידה במדינה?

סעיף 97 לחוק העונשין מפרט הוראות הנוגעות לפגיעה בריבונות המדינה או בשלמותה. לפי סעיף זה מי שביצע מעשה שיש בו כדי לפגוע בריבונותה של המדינה, תוך כוונה לכך, דינו מיתה או מאסר עולם.

עוד קובע הסעיף עונש מוות או מאסר עולם למי שביצע בכוונה מעשה שיש בו בכדי להביא ששטח כלשהו ייצא מריבונותה של המדינה או ייכנס לריבונותה של מדינת חוץ.

סיוע לאויב וגרם למלחמה נגד ישראל

סעיף 98 קובע עונש מאסר של חמש-עשרה שנים למי שעשה בכוונה מעשה שיש בו כדי להביא לידי פעולה צבאית נגד ישראל. במידה והאדם התכוון לסייע לאויב דינו עונש מוות או מאסר עולם. כמו כן, לפי סעיף 99 מי שעשה מעשה בכוונה לסייע לאויב במלחמתו נגד ישראל דינו מיתה או מאסר עולם.

עוד נקבע תחת סימן זה כי מי שביצע מעשה המגלה אחת הכוונות האמורות בסעיפים שצוינו עד כה (97,98 או 99), דינו עשר שנות מאסר.

כיצד חוק העונשין מגדיר סיוע לאויב?

סעיף 99(ב) מגדיר סיוע כמסירת ידיעה בכוונה שתגיע לידי האויב או ביודעין שהיא עשויה להגיע לידי ואין נפקא מינה שבעת מסירתה לא התנהלה מלחמה.

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

בגידה במדינה כוללת בין היתר שירות בכוחות האויב. כיצד חוק העונשין מתייחס לאזרחי ישראל ששהפר את נאמנותו למדינה באמצעות שירות צבאי בכוחות האויב?

שירות בכוחות האויב וסיוע לשבוי מלחמה

סעיף 101 קובע חמש עשרה שנות מאסר לאזרחי ישראל וכל אדם אחר החייב בנאמנות למדינת ישראל, בין באשר הוא חייב בשירות ביטחון לפי חוק שירות ביטחון תשי"ט-1959 ובין באשר שירת בשירות המדינה - והוא שירת בכוחות המזוינים של האויב.

זאת ועוד, סעיף 102 קובע חמש עשר שנות מאסר למי שסייע בידי שבוי מלחמה להימלט או לנסות להימלט ממקום כליאתו או מישראל. העונש מזנק לחמש עשרה שנות מאסר במידה והאדם התכוון לפגוע בביטחון המדינה. עוד נקבע תחת סעיף זה, כי מי שהתרשל בתפקידו למנוע בריחת שבוי מלחמה, דינו שלוש שנות מאסר.

עבירת תעמולה תבוסנית - האם מדובר בבגידה?

בכדי לא לערער את רוח המורל של חיילי ישראל ותושביה, נקבע בסעיף 103 לחוק העונשין עבירת תעמולה תבוסנית, הנמצאת תחת עבירות הנוגעות לבגידה במדינה. הסעיף קובע עונש מאסר מרבי של עד חמש שנים למי שהפיץ בשעת לחימה, תוך כוונה לגרום בהלה בציבור, ידיעות שיש בהן כדי לערער את רוח חיילי ישראל ותושביה בעמידתם בפני האויב. עונש המאסר מזנק לעשר שנים במידה והאדם התכוון לפגוע בביטחון המדינה.

בכדי לשמור על ביטחונם של אזרחי וחיילי ישראל, נקבעו עונשי מאסר ממושכים ואף עונשי מוות לבוגדים בנאמנותם ומחויבותם כלפי המדינה. המחוקק ראה לנכון לאכוף ולהוקיע את המסייעים לאויבים, לשבויי מלחמה ולמשרתים בכוחות המזוינים של האויב. ההשלכות של מעצר או הגשת כתב אישום בעבירות שנסקרו במאמר זה עשויות להיות הרסניות וכוללות בין היתר עונשי מיתה ומאסר עולם. פנייה מידית לעורך דין פלילי הבקיא בדינים ובעל ניסיון רב בתחום הכרחית בכל חשש למעורבות בעבירות ביטחון.